

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Pia Desideria

Hugo, Hermann

Mediolani, 1634

Liber Primvs Gemitvs Animæ Poenitentis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43734

LIBER PRIMVS

GEMITVS

ANIMÆ

POENITENTIS.

Anima mea desiderauit te in nocte.
Isaia, 26.

G. Blancus fecit.

H
T
Nub
N
Nom
T
Nec
V
Nec
F
Nam
N
Noct
E
Arct
D
AST
N

I.

Anima mea desideravit te
in nocte. *Isaia 26.*

HE I mihi quam densis nox incubat atra
tenebris?

Talis erat, Pharios quæ tremefecit agros.
Nubila, lurida squallida, tetrica, terribilis nox;
Nocturno in censu perdere digna locum.
Non ego tam tristes Scythico puto cardine lunas,
Tardat ubi lentas Parrhasis Vrsa rotas:
Nec tot Cimmerio glomerantur in æthere nubes,
Vnde suos Phœbus vertere iussus equos:
Nec reor inuisi magis atra palatia Ditis,
Fertur ubi nigra nox habitare casa:
Nam licet hic oculis nullam dent sidera lucem,
Non tamen est omni mens viduat a die:
Noctem, suam noctem populus videt ille silentium,
Et se, Cimmerij, Sole carere vident.
Arctica cum senos regnavit Cynthia menses,
Dat fratri reduci septima luna vices:
At me perpetuis damnat fors dira tenebris,
Nullaque vel minimo sidere flamma micat;
Et

Et neque (quod cecis unum solet esse leuamen)
 Ipsa suam noctem mens miseranda videt.
 Quin tenebras amat ipsa suas; lucemque perosa,
 Vertit in obscena noctis opaca diem.
 Nempe suas animo furata Superbia flammis,
 Nubilat obscuro lumina caeca populo.
 Nec sinit Ambitio nitidum clarescere solem.
 Fuscatur & ingenuas Idalis igne faces.
 Heu, quoties subit illius mihi noctis imago.
 Nox animo toties ingruit atra meo!
 Sors oculis nostris melior, quibus ordine certo.
 Alternas reparant lunaque, solque vices:
 Nam quid agat ratio, quid agat studiosa voluntas,
 Quas habet, ut geminos mens peregrina duces?
 Maior, habere oculos, dolor est, ubi non datur uti,
 Quam, quibus utaris non habuisse oculos.
 Qui dolet oppressus lapsis velocius umbris,
 Latior aggreditur manè viator iter.
 Sed nimis haec longas tenebris nox prorogat horas,
 Quae tibi manè negat cedere, Phoebe, diem.
 Cum redit Arctoo Titan vicinior axi,
 Exultat reducis quisque videre iubar:
 Scilicet Aurorae gens vertitur omnis in ortus,
 Quisque parat primus dicere, Phoebus adest!
 Sic ego, saepe oculos tenui sublimis Olympo,
Aspi-

LIBER PRIMVS 27

*Aspiciens, gemino qui iacet orbe, Polum.
Et dixi tam sapè; Nitesce, nitesce meus Sol!
Sol mihi tam longos obtenebrate dies!
Exorere, exorere, & medios saltem exere vultus,
Vel scintilla tui sola sat esse potest;
Quin etiam, tanti si luminis abnuis usum,
Sufficiet radios expetijisse tuos.*

BERNARDVS

In Cant.

Sermone 75.

Habet mundus iste noctes suas, & non
paucas. Quid dico, quia noctes habet
mundus? cùm pæne totus ipse sit nox, & tetus
semper versetur in tenebris.

Deus

Deus tu scis insipientiam meam, et
delicta mea à te non sunt abscondita.

Psal. 68.

C. Blancus f.

22

Deu

S

Nu

M

Hec

E

Qui

In

Et p

M

Creo

S

Nec

P

Et S

D

Non

S

Leg

I I.

Deus tu scis insipientiam meam, & delicta mea
à te non sunt abscondita. *Psal. 86.*

SI tibi stultitia nulla est patientia nostra,
Omnia consilio qui sapiente regis;
Nullus ab offenso veniam sibi numine speret.
Nullus enim culpa, stultitiaque vacat.
Hæc etiam excelsas afflat contagio mentes,
Et sua stultitia quemlibet aura rotat.
Quid simulasse iuuat? semel insanuimus omnes;
In genus humani stemmatis illa nota est.
Et pater & mater, generis primordia nostri,
Maxima stultitia signa dedere sua.
Credite posteritas, fatali vendita pomo es:
Stultius hac aliquid venditione fui?
Nec minus insanus, magni patrimonia census
Perdidit esuriens munere pulvis Esau.
Et Salomon tactam sensit vertigine mentem,
Dum castam insano vertit amore domum.
Non igitur magni fallunt oracula Regis;
Stultorum innumerum qui docet esse gregem:
Legiferi neque vana canunt præfagia vatis,
Quæis

Queis defleta hominum tanta ruina fuit :
 O saperent , ait , & cauti ventura viderent !
 Non adeo in vitium cerea turba foret .
 Quis (nisi desiperent) quosdam dixisse putaret ,
 Nullum qui terris imperet , esse Deum ?
 Quilibet ut peccet (alias peccare timeret)
 Esse sibi nullum flagit in orbe Deum .
 Ipsa igitur nostros auertunt crimina sensus ,
 Nullus & in vitium sit nisi stultus , abit .
 Sed neque iam gli scens stat in hec dementia passus
 Precipiti in peius truditur acta pede :
 Extruimusque domos , cœloque educimus arces ,
 Ceu data perpetuò terra colenda foret ?
 Crastina lux coget vite statione moueri ;
 Quis neget insanas nos fabricasse domos ?
 Conserinus platanos , disponimus ordine lauros ,
 Areolas hortis diuidimusque suas :
 Quæ stolidi serimus , vix tertius aspicit heres .
 Quo tibi , qui carpet tum tua poma , nepos ?
 Sic puto , dat senibus puerilis natio risum ,
 Cum fabricat luteas , paruula turba , casas :
 Ludrica sollicitis feruet res publica curis ,
 Hic fœnum , hic paleas conuehit , ille trabes ;
 Aggerit hic grauido plumas , & stramina plaustro ,
 Huius erat testa que vere minus æquam .

Et

Et sibi tum structæ gratantur mœnibus urbis,
 Magnaque se pueri regna locasse putant.
 Hæc videt ac ridet, quæ transit grandior ætas,
 Vixque graues sese virque, senexque tenent.
 Haud aliter Superis dant nostra negotia risum,
 Regnaque pro nidis, quæ fabricamus, habent,
 Hæc quoque sub stolido sapientia nata cucullo;
 Tam varijs nullum vestibus esse modum;
 Pauca, vel hoc studio peregrinus ad oppida currat,
 Inueniet vestes per loca quæque nouas.
 Si sedeant vno simul omnes forte theatro,
 Quos sua dissimiles palla, chlamysque facit,
 Ridiculis videat plenissima pulpita mimis,
 Rideat, et scy pallia quisque sui.
 Iam studiũ gemmarũ, & habendi quis furor auri?
 Sudat in hoc hominum nocte, dieque labor.
 Quid tamen est aurum, fulua nisi puluis arena?
 Gemmaque, quam vitrei gutta gelata maris?
 Ambit & has tanta gens stulta cupidine gazas,
 Ceu foret hinc miseris vna petenda salus.
 Ecce tibi minimo cœlum venale labore,
 Et cœlum hoc pretio quantula turba petit?
 Heu genus insanum! terras preponitis astris,
 Ignotis nimium dona caduca bonis!
 Quis pueros (lusu si vel tam turpiter errent)

O. bily

Orbiliū meritos aspera ſceptra neget?
 Nempe ſciunt leuibus quid diſtent æra lupinis,
 Vt ſemel abiectas deſeruere nuces.
 Nos magē deſipimus, cum parua crepundia, cœlo,
 Pro pudor! & fluxas pluris habemus opes.
 O medici mediam ſtolidis pertundite venam!
 Stultitia queat hic proximus eſſe furor.
 Sed videt hæc, magnus qui tēperat arbiter orbem,
 Noſtraque ſtultitia nomine, multa tegit.
 Et inca propitiuſ deliria plurima tranſit,
 Multaque ſcit cœca diſſimulanda manu.
 Et qui ius adimat, nouit Prætoris egere.
 Ne perdam, patrias qui mihi ſeruet opes,
 Ergo adeat ſanum mea, fac, tutela patronum,
 Stultitia cuſtos eſto vel ipſe mea.

CHRYSOSTOMVS.

Hom. 4.

In Ioannem.

Nihil ab insipientibus differunt qui terrenas res, & breui duraturas tamquam in somnis suspicantur.

C

Mi-

*Miserere mei Domine, quoniam infir-
mus sum; sana me Domine, quoniam
conturbata sunt ossa mea, Psal. 6.*

C. Blavogus fec.

3

I I I.

Miserere mei Domine, quoniam infirmus sum:
 sana me Domine, quoniam conturbata
 sunt ossa mea. *Psal. 6.*

Conquerar; an fileam? iustas habet ira que-
 relas.

Heu sine Pœonia sola relinquer ope!
 Non ego iussa licet iuratis credere verbis,
 Sperassem, cordi non magis esse tibi.
 Siccine tardus ades, neq; nostra pericula tangunt?
 Quæ potuit tanta causa fuisse mera?
 O mea spes! Numen quo non presentius agris,
 Sic potis es nostri non memor esse mali?
 Nunc aderant pariter Podalyrius, atq; Melæpus,
 Phillyrides Chiron, Pœoniusque senex.
 Multaque præterea comitata Machaone turba;
 Quique aliquod medica nomen ab artegerunt:
 Tu solus deeras, morborum publica cura,
 Postque tot Hippocrates ultimus ecce venis,
 O mea spes! numen quo non presentius agris,
 Sic potis es nostri non memor esse mali?
 Omnibus est oris visus color indice lingua,

C 2 Omi-

Omnibus admota vena notata manu :
 Nil, aiunt, vitale rubet, neque languida certis
 Vena notat, pulsu praeoriente ! moras ;
 Idque ego plus ipsis deprendo medentibus agra,
 Destituit medicos ars sua, meque salus .
 Quid nã igitur sperem fugiētibus orba Magistris,
 Morbus ubi vincit senior artis opem ?
 Coeca per infectas serpunt contagia venas,
 Imaque subsidit lapsus in ossa dolor ;
 Et caput, & cubiti se sustentare recusant,
 Tinctaque vix Baccho Vena medente redit .
 Et iam vix animæ superest pars ultima nostræ,
 Heu paror inferijs proxima pompa meis !
 Denique qui morbos cupit omnes discere nostros,
 Copia quod fieri non sinit, ille cupit .
 Hic status, hæc rerum facies miseranda mearū est,
 Nec inuor ullius, qui medeatur, ope,
 Aspice, vix nostram poteris dignoscere formam,
 Vultus abest vultu, seque nec ipse refert .
 Lumina suffossis retrò fugere cauernis,
 Magnaque purpureis facta ruina genis ;
 Nec quisquã hanc ferro potuit, compescere noxam
 Quin caput & faciem carperet atra lues .
 Tetrica quid memorem vigilis fastidia lecti ?
 Queque manu tangi vulnera cruda timent ?
 Vul-

Vulnera proh nullis medicāda Machaonis herbis!

Qualia, quæ secuit barbarus ensis, hiant:

Vulnera, secretas animi populantia fibras,

Quæ nullus medica claudat hiulca manu.

Nempe graues, mea sunt, quas feci, vulnera noxæ,

Vulnera, trux animæ carnificina meæ.

Adde, quod intus opū dirus mihi turgeat hydrops,

Lentaque quod meditor nausea tardet opus;

Tensaque ventosi propè rumpant ilia fastus,

Et Veneris tacitus pectora cancer edat.

Hæc ego sepè dedi varijs tractanda Magistris,

Semper at oblata cura fefellit opis.

Scilicet ipse suas, hic tentet inaniter artes,

Qui raptum Androgeo reddidit arte diem;

Quique potestates succorum norat & usum,

Vna salus ægris spesque, Epidaure, tuis:

Nec inuet hic Chiron, operose viribus herba.

Nec summum medici numen Appollo chori:

Officium tanto cedit minus omne dolori,

Non habet hic vllum succus, odor vè, locum,

Quas igitur spectem, vestri nisi Numinis, aras,

Funeribus nullis quas Libitina notat?

O mea spes! Numen quo non presentius vllum!

Ecce tuam veneror, mortua penè, manus.

Sanus Appollineà non indiget arte vel herba,

*Lege Machaonia, qui dolet, artis eget,
Mens mihi laesa dolet, plus simplice vulneris ictu;
Ne doleat, vires experiare tuas.
Illa ego sum, Solymis quam praeo cruentus arenis
Strauit. Et immiti diffidit ense latus:
Tu Samarita, mero; Tu vulnera mitis oliuo
Obline, barbarica vulnera facta manu;
Quosque Leuita negat, medicos inuerge liquores,
Crescet ab infuso rore meroque salus.*

Serm. 55.

De Verbis Domini. c. 11.

Iacet toto orbe ab oriente vsque ad occidentem grandis ægrotus, sed ad sanandum grandem ægrotum descendit omnipotens medicus; humiliavit se vsque ad mortalem carnem; tamquam vsque ad lectum ægrotantis.

*Vide humilitatem et laborem meum, et
dimitte uniuersa delicta mea. Psal 24.*

C. Blancus. f

4.

I V.

Vide humilitatem meam, & laborem meum:
& dimitte vniuersa delicta mea. *Psal. 24.*

Aspicis, heu seuis! nostris neq; tãgere curis,
Aspicis, & credi vis tibi, me quod ames?
Futilis ignaro cantetur fabula vulgo,
Sentit amicorum vulnera, quisquis amat.
Aspicis & pateris; neque cura est vlla iuuandi;
Verus amor promptam non ita tardat opem,
Aspice, quam turpi subigar damnata labore;
Aspice, cui tendam colla premenda iugo.
Si foret ingenua saltem labor indole dignus,
Nec nimis abiectè & vilius artis opus.
Multa meos casus magnorum exempla leuarent,
Et facerèt propriam, sors aliena, leuem.
Sepè Ducum proanos, Regesque nouerca coegit
Augustas operi sors adhibere manus:
Protea frænantem septemplicis ostia Nili,
Sic oras miseram, Rex Menelae, stipem.
Dextra Syracusij sceptris assueti Tyranni
Sic ferulas, pueris sceptrum verenda, tulit.
Flenda exēpla quidē, tamen haud ducenda pudori,
(Non

(Non etenim miseris sunt sua fata probro)
 Ast mea non lacrymis, sed digna pudore ruina est,
 Qua roto serviles sponte subacta molas.
 Qualis ab infida Sampson detonsus amica,
 Circuit indignas, hoste iocante rotas.
 Atq; utinam famulas tantū damnarer ad artes!
 Explerem ingenua sordida pensa manu:
 Turpibus at seruum vitijs, addicere pectus,
 Exulis asperius mancipijque iugo est.
 Ah pudet! & (duplicis noua qua mihi causa ru-
 boris.)

Ipsa meum damnans execror author opus.
 Vix benè parta sum est, rursumq; reuoluitur error,
 Crescit & at textis nexa catena malis.
 Scilicet illa manet plectendas ultio voxas,
 Admissum sequitur culpa secunda scelus.
 O quam saepe meo sensi hæc discrimina damno!
 Nec tamen est damni mens reuocata metu.
 Nempe trahor vario studia in diuersa duello,
 Ut ratis ambiguis iam pila facta Notis.
 Et trahit hinc (vitij, qua lena comesque) voluptas,
 Quique subit vitium, retrahit inde dolor.
 Sæpius illa tamen redit è certamine victrix,
 Assiduus vitio sit licet ille comes.
 Sic habet alternos virtus, vitiumque triumphos.

Ez

LIBER PRIMVS.

43

Et meus aeterno vertitur orbe, labor.

Tu super hæc etiam loris seruilibus instas,

Addis & in pœnas verbera dura meas;

Pœnaque cum culpa sit culpa secunda peracta,

Supplicijs pœnas adijcis vsque novas.

Nempe Ixionius non est modo fabula gyros,

Vincta sed aeternę vertor in orbe mola.

Aspicias hæc durus, neque nostro tangere fato?

Aspice, & in pœnas mitior esto meas,

AVGVSTINVS.

In Psalm. 36.

Molendinum puto dictum mundum
istum; quia rota quadam temporum
voluitur, & amatores suos conterit.

Memento, quæso, quod sicut lutum fece-
ris me, et in puluerem reduces me.

Job. io

C. Blancus f.

V.

Memento, quæso, quòd sicut lutum feceris me,
& in puluerem reduces me. *Iob. 10.*

Ergone cœlitibus iam nata obliuia regnis?
Quis Ganymedeo miscuit ista Scypha?
Quid facit immemores ad nostra negotia Diuos?
Lethæas Superi forte bibistis aquas?
Oblita es, mea lux, aut vis oblita videri;
Cum dubitas proprium quale crearis opus.
Si nescis, referam; si scis, cur fingere pergis;
Me tua de lutea dextera fecit humo.
Queris ubi? toto locus est notissimus orbe,
Primus ubi pater est conditus, hortus erat.
Fons ubi de riguis argenteus exilit herbis,
Quadruplicique suas flumine findit aquas.
Scire lubet tempus? minimo post tempore, salvas,
Cum maris aggeribus terra coegit aquas.
Adde, (quod històriæ facit, hac quoque parte
probande)
Puniceo rubuit Dædala gleba solo.
Hinc tribus es modicam digitis admensus arenã,
Primaque massa mei corporis illa fuit.

Nec

Nec primis erit his natalibus exitus impar,
 Nil nisi pulvis eram, nil nisi pulvis ero
 Sic faber argillam samys dum repperit agris,
 Aedificat facili pocula ficta luto.
 Principio, terræ segmenta ligonibus urget,
 Inde leui madidam flumine mollit humum,
 Denique materiem pernix rota versat in orbem;
 Amphoraque admota nascitur arte manus,
 Nascitur, at media vix amphora vixerit hora,
 Frangitur, inque suam fracta recurrit humum.
 Haud mage firma meæ fundamenta condita vitæ,
 Et leuis extremos finiet umbra dies.
 Cur igitur, veluti fuga non satis incitet annos,
 Præcipites glomerat mobile tempus equos?
 Sponte, meus pulvis, nimis heu citò, sponte fatiscit,
 Et mea, non ullo, vita premente fugit!
 Si mihi, ceu vitrea Cælum concrevit ab vnda,
 Calite crytallo membra gelata forent;
 Aut quales memorant, cœlestia lumina, stellas,
 Quas suus è liquidis condidit author aquis:
 Aut foret Angelicę munus sine corpore, vitę,
 Elisijs qualem mentibus esse ferunt!
 Sperarem Angelicis aequalia secula lustris,
 Aequalesque Polis, sideribusque dies.
 Sed data squamigerę mage fortia corpora turma,
 Aut

Quam peperit viridi Doris aquosa patri,
 Quin etiam volucres cunis melioribus ortę,
 Plumea queis nitidę membra dedistis aque.
 O utinam rigidis mihi stent adamantibus artus,
 Aut durent nervos fulua metalla meos!
 Felices Scythicę fato meliore sorores,
 Fama quibus rigido finxit ab ære manus,
 Cuique fuit solo corpus penetrabile talo,
 Aerea nam reliquum lamina corpus erat!
 Sed quid ago, damnoque mei cunabula limi?
 Aut queror è fragili corpora ficta luto?
 Non bene vasa suo faciunt conuicia Fabro,
 Nec faber ipse suum iure refutat opus,

RVPERTVS.

L. I. in Ieremiam.

Cap. II.

AVsum est infelix lutum blasphemare fi-
 guli sui digitos. quid igitur? nimirum,
 figulo iustissimè digitos suos foris contahēte,
 & cum tota manu feriente, dissipatum est vas
 dissipatione valida.

Pcc-

Peccavi. Quid faciam tibi, O custos hominum!
quare posuisti me contrarium tibi. Iob. 7.

C. Blancus f.

- 6 -

Peccaui: quid faciam tibi ò custos hominum;
quare posuisti me contrarium tibi? *Iob. 7.*

ET iuuat, & merui: pleno scelus ore fatēdū est,
Culpa mea est nullo digna patrociniō,
Peccaui; fateor; nec qua male crimina feci,
Vllo fucari posse colore, puto.
Nec mihi dedecoris metus est, aut cura pudoris;
Publica flagitijs debita pœna meis.
Ecce manus ultrò supplex tibi porrigo victas,
Quæ mihi sit, tantum, pœna luenda, rogo.
Quid tibi vis faciam? Vis trudam pectus in enses?
Aut cladi statuam mœsta trophœa mea?
Vis tua centenis cumulari altaria libis?
Aut pia fumosis tura micare focis?
Aut meus ipse tuas manus, cruor imbuat aras,
Hostia criminibus substituenda meis?
Ab, foret illa mea vix par quoque victima noxa!
Namque meo est, omnis crimine pœna minor.
Non tamen est seuas tantus tibi feruor in iras,
Quas lenire cruor solus & ara queant.
Sape tuus parti superata mucro pepercit,
Et conseruato nomen ab hoste tulit.

D N o r e

Non sinit ingenium tantos tibi surgere motus,
 Quantis pro merito culpa pianda foret.
 O bone terrigenum custos, tutelaque mundi
 Publica, suspendit tot cui vota salus;
 En tua se media clementia monstrat in ira,
 Quaque manu gladios, has quoque tendis opem.
 Si pateris (quamuis summo mea causa patroni
 Eloquio melior nullius esse queat)
 Pauca tamen pro me, vel pro te (quod magis opte)
 Ne tua fors etiam sit mala causa, loquar.
 Non nego, peccavi; communis at hic fuit error:
 Damna ne communis criminis una luam?
 Cum ruerent alij, male quo suus impetus illos
 Impulit, in flammis Bacche Venusque tuas?
 Dextra sum fulmen, quamuis vibrata, remisit,
 Tensaque pro gladio lenis oliua fuit.
 Cur mihi perpetuo contra aduersare duello,
 Ceu gladiator ego, tuque lanista fores?
 Non satis est, culpam fassas tibi tendere palmas,
 Criminibusque iram promeruisse tuam?
 Quid, quod et egregy dederim tibi muneris ansam,
 Materies laudis, dum mea culpa, tua est.
 „ Nam nisi peccassem, quid tu concedere posses?
 „ Clementis nomen, non habiturus eras.

GRE-

GREGORIVS.

In c. 7. Iob. lib. 8. c. 22.

TVM sibi contrarium Deus hominem posuit, cum homo Deum peccando dereliquit; iustus verò conditor hunc sibi contrarium posuit, quia inimicum ex elatione deputavit.

Cur faciem tuam abscondis et arbitraris me inimicum tuum? Job 13.

C. Blancus f.

7.

V I I.

Cur faciem tuam abscondis, & arbitraris me
inimicum tuum? *Iob 13.*

Ergo meus, tanta causam tibi praeiuit ira
Qui condonandus leniter error erat?
Credideram toruos tantum te fingere vultus,
Nec nisi compositis os simulare minis.
Scilicet ut flenti genitrix negat ubera nato,
Sed negat, ut lacrymis saepius illa petat.
Aut qualis puero fugiens negat oscula nutrix,
Oscula, quae toties, dum fugit ille, dedit.
Sic ego te fictos rebar mihi ducere vultus,
Utque magis sequerer, fingere velle fugam.
At geritur video, ficto res seria bello,
Falsa, nec, ut rebar, larua, sed ira fuit.
Avertisque oculos, dedignariisque videri,
Pax veluti numquam concilianda foret.
Et fugis, ut viso fugit eminus hostis ab hoste,
Aut quem fulmineo dente laceffit Aper.
Seu timeasque oculis visus saxescere nostris
Oculis opposita lumina cauta manu.
Quo precor hanc tanto merui pro crimine poenam,

D 3 Vt

Vt velut indignans ora videnda neges?
 An quia peccavi, vultu frustraris amantem?
 Ah vultu! numquam qui mihi durus erat.
 Aut mea ne magicas iaculentur lumina flammæ,
 Sibilet aut nostro Regulus ore, times?
 Anteuentutis Cjrceos visibus orbes,
 Vibratamque oculo pelle nocente necem,
 Doncc enim verso me dedignabere vultu,
 Te, dolor, irato viuere, maior erit.
 Nullius alterius faciunt mihi lumina bellum,
 Luminibus possum Phœbe, carere tuis:
 Pulcratuos oculos contemnere Cynthia possum
 Qui pascunt reliquas igne nitente faces?
 Attamen absquẽ tuis oculis, mea vita, meum cor
 Viuere, non aliter quàm sine corde; queo.
 Cense igitur reliquas, quibus obruor anxia curas,
 Si tam dura, oculis, pœna, carere tuis.
 O quanto! o quanto mihi grandius hoc tormen-
 tum est,
 Te quod amens mea lux, me tamen haud redames!

AMBO.

AMBROSIVS

Apolog. pro David.

SI quis offenderit seruulorum, auertere ab eo vultus solemus: si apud homines hoc graue dicitur, quanto magis apud Deum? Vides enim quòd faciem suam Deus à Cain muneribus auertit.

*Quis dabit capiti meo aquam et oculis
meis fontem lacrymarum! Hierem. 9.*

C. Blancus fec.

V I I I.

Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis
fontem lacrymarum, & plorabo die,
ac nocte? *Ierem. 9.*

Quis mihi det, liquidas caput hoc vertatur in
undas.

Torque fluat guttis, quot stetit antè, comis?
Fronte patet campus quem flebilis imber inundet,
Ripa nec, ut fluctus exspatiantur, obest.
O mea, si subito, duo flumina, lumina fiant!
Sat capiet geminas alueus aptus aquas.
Ille meis totus lacrymis non sufficit imber,
Perpetuò flentis, qui rigat ora senis.
Capta nec Andromache, qua lumina proluit unda,
Illà meis lacrymis unda sat esse potest.
Nec tua, Iesside, lacrymati balnea lecti,
Balnea nocturnis humida semper aquis.
Nec quibus es solitus ieiunia pascere gutta,
Nocte, dieque, tuus qua tibi panis erant:
Illa nec illuies plorabilium lacrymarum.
Quam pluit in Domini Magdala mœsta pedes.
Nec (tibi, qui geminis inarauerat humida sulcis
Lu-

Lumina) fons mœsta, Petre perennis aqua.
 Sed tua, Nile, velim septem plice flumina riuo,
 Cum vagus Isiacos obruis amnis agros.
 Aut qualis madidum cū mergit Aquarius annū;
 Totaque in hybernas astra liquantur aquas;
 Aut potius trepidas qualis ruit imber in vrbes,
 Omnia cum plusio claustra reclusa Ioui.
 Culminaque et terras & acuta cacumina, cautes,
 Et ne mora & montes nil nisi pontus erant.
 Hos oculis voueam grauidis mihi currere nimbos,
 Et caput hoc, totus fiat vt Oceanus.
 Aut saltem in geminos tabescere lumina riuos,
 Perpetuò ve meas amne natate genas.
 Nec siccare oculos, nisi cum stupor obstitit illis,
 Finiat vt lacrymas vltima gutta meas.
 Felices nimium, vitreae, gens cerula, nymphe,
 Membra quibus fluido sunt liquefacta vitro!
 Vosque, paludosis mutata fontibus artus,
 Quas verus est quondam fama professa nurus;
 Cur mihi non liquidis stillant quoq; brachia riuus?
 Glaucaque muscosis fluctuat vnda comis?
 Illa ego sum, fontem quæ non admittor in vllum;
 Illa ego sum, frustra quæ liquor esse velim.
 O vtinam! celerem vertar, nouus Acis, in amnē,
 Qui Galatea, tuo flumen amore fuit.

Aut

Aut aliquod, fieri iubeat me Biblida, Numen,
 Quod fieri iussit Biblida, fontis aquam!
 Aut, Acheloe, tua liceat mihi ludere forma,
 Hercule decepto, cum leue flumen eras!
 Non ego tunc, Acheloe, precaria corpora ponam,
 Taurus, ut exuto fluminis ore, puter.
 Et licet obscuri fuerim nisi nominis annis,
 Non ego me nomen vile fuisse, querar.
 Iugis aqua largus tantum mihi suppetat imber,
 Cetera, securum nomen honoris erit.
 Tum mea inexhaustos deducunt lumina riuos,
 Pindus ut aestiua de niue, voluit aquas.
 Perq; fluent lacrymae, veluti vaga flumina, vultu,
 Flumina luce fluent, flumina nocte fluent.
 Nec nisi flere, meis oculis erit vlla voluptas,
 Donec erunt lacrymis crimina mersa meis.

HIERONYMVS

In cap. 9. Ierem.

SI totus vertar in fletum, & nequaquam
 guttae sint lacrymarum, sed abundantia
 fluminum; non satis digne fleuero.

Dee

*Dolores inferni circundederunt me,
 praecipauerunt me laquei mortis.
 Psal. 17.*

c. Blancus f.

Dol

E

En, m

E

Men

N

Sylua

L

Nec r

N

Nec r

N

Nūq

Vll

O uti

No

Hen c

Qu

Cur q

I X.

Dolores inferni, circumdederunt me, præoccupauerunt me laquei mortis. *Psal. 17.*

E Rgo iterum Actæon aliquis noua fabula fiet,
 Infelix canibus, præda voranda suis?
 En, mihi mens nemorum studijs iuuenilibus arsit,
 Et perijt studijs mens prope capta suis.
 Mens fuit, ancipites venatu pellere curas;
 Non tamen in syluis, pulcra Diana, tuis.
 Sylua mihi rapidis non est latrata molossis,
 Lustra nec infesta sollicitata cane.
 Nec iuga Taygeti, neque Manala territa conu,
 Nec fuluus volucris cuspide stratus aper.
 Nec mea Parthenijs circumdata retia syluis,
 Nec meditata feris callida lina dolos.
 Nūquam ego vel pedicas, venabula, tela, vel arcus,
 Vllave Spartane Virginis armatuli.
 O utinam mens ista mihi, Dietyanna, fuisset?
 Non ego nunc prædæ cingerer arte mea.
 Heu quibus imprudens studijs mihi torpuit ætas?
 Quin potius, nemorum crura notata rubis?
 Cur quasita tuis mihi præmia, Bacche, trapeis?
 Aut

Non tantum pharetrā, neue tantū tela Cupido,
 Cautā sed, ut fallas fila, plagasque geris.
 Pampineos tantum neque concutis Euie thyrsos,
 Sunt quoque, queis capias ebria crura, doli.
 Cum surgit Dalila Sampson male tonsus ab vlnis,
 Vincla Philistheo brachia fune tulit.
 Cum iacet ignoto Noe superatus Iaccho,
 Compede succiduos stringis Iacche pedes.
 Idalis, ecce, suis iam me quoque cassibus ambit.
 Que toties votis prada petita meis.
 Hei mihi quot circum pedicaru indagine cingor!
 Ceu fera venantum prapete septa globo.
 Scilicet illa fuit spectri feralis imago,
 Antonio, celsi vertice visa iugi
 Cum patuere oculi collecta sub vnus ictum
 Omnia, qua mundo didita regna iacent;
 Omnia, ceu parua, tellusque polusque tabella,
 Prætaque stant minimo corpora tota vitro:
 Omniaque hæc ingens obsepserat undique rete,
 Multaque furtiuis stamina sparsa vijs.
 Quisque suas fraudes, sensit sua vincula quisque;
 Hic caput, ille pedes vincetus, & ille manus.
 Sic sua deceptum laquearat quemque voluptas,
 Ut visco stolidæ decipiuntur aues.
 Ab! sua nexilibus tendit mors undique tramis
 Retia.

Retia, arachneæ callidiora dolo.
 Vique sedet nigro venator aranæus antro,
 Insidians pennis, stridula musca, tuis:
 Sensit ubi mota trepidare cubilia tela,
 Emicat, & trepidam raptat in antra feram:
 Aut qualis viridi latet arbore callidus auceps,
 Pennipedi meditans vincla dolosa gregi.
 Linigeros abdit vicino gramine vallos.
 Spargit & in nitido plurima grana solo.
 Et circum inclusas secreta crate volucres:
 Quæque canant vincla compede ponit aues,
 Hæ saltu, & cantu; leuis ille foramine buxi:
 Hæ socias; prædam decipit ille suam.
 Venantum haud aliter scelerum comitata corona
 Implicat insidijs mors sua quemque suis.
 Quique super laqueos nisus dare corpora saltu,
 Hæ miser, in stygias præcipitatur aquas:

AMBROSIVS

De bono mortis c. 5.

LAquens in auro, viscus in argento, nexus in
 prædio, clauus est in amore: dum aurum
 petimus, strangulamur; dum argentum quæri-
 mus, in visco eius hæremus; dum prædium
 inuadimus, alligamur. Non

*Non intres in iudicium cum seruo tuo
quia non iustificabitur in conspectu tuo
omnis uiuens. Psal. 142.*

C. Blancus fecit

10

X.

Non intres in iudicium cum seruo
tuo. Psalm. 142.

Quod decus est Dominis, in ius arcessere seruum
Palmaque, qua serui, iure vadantis Heru?
Et seruilis hero vertit victoria probro,
Et reus offensæ seruus herilis abit.
Crede mihi, pudor est, mecum tibi texere rixas,
Iurgia nec tecum conuenit esse mihi.
Non ego sum, tanta cui sit fiducia pugna,
Non ego materies litibus apta tuis.
Nempe tuis scribi vis bella forensia fastis,
Aut mea, forte, tuam vincere, caussa potest:
Cuius erit felix adeo facundia lingua,
Quæ sperare sibi tanta tropæa queat?
Iuridici nulla est ita vox exercita rixis,
Quot tua debilior caussa, loquente, cadat.
Heu nimis austeram dispensas cognitor urnam,
Nec tuus inflecti se rigor ille sinit!
Sat tua nota quidem gemino clementia mundo;
Bladaque & in poenas est tibi lenta manus:
Mœstaque cum statuis, tristi tibi mœror in ore est,
E Tamque

Tamque rei damno, quam reus ipse, doles.
 Parque tibi dolor est de crimine sumere poenam,
 Ac sua de plexo crimine poena reo est.
 Nec sibi decretam velit vllus demere mulctam,
 Arbitr ut proprij criminis ipse foret.
 At licet ingenuas habeant hec carmina laudes,
 Iudicij cupiam puncta subire tui.
 Nā quamuis miseris bonus es, veniaque paratus.
 Attamen in fontes iure, seuerus agis;
 Et tibi tam iusta pender lanx vtraque libra.
 Par sit ut ex aequo gratia, parque rigor.
 Nec finis affectus, captiuaque pectora duci,
 Nec subigunt animum lenia verba tuum.
 Nec, si caussidici vos incantauerit aures,
 Facunda minimum diluat arte nefas.
 Perdidit hic cassas facundia, suadaque vires,
 Et silet hoc omnis gratia muta loco,
 Nec prece, nec precio; nec fraude, nec arte, nec astu
 Prostitit hoc vumquam vendita causa foro.
 Quis secet intrepidus tam duro Iudice lites,
 Aut tantum impavidus pareat ante Deum?
 Non ego si saui vocer inter ouilia Martis,
 Dura tui metuam septa, Gradine, fori.
 Nec trepidē (licet ipsa Decem citet hasta virorū)
 Ne mea, centeno iudice, causa labor.

Nec

LIBER PRIMVS. 67

Nec tua, (caussarum scopulos) infamia, Cassi,
 Pulpita, si iubeat Prator, iniqua querar.
 Nec Rhadamanthæq; vercar subselliarixæ,
 Scamnaque Dyctæi litigiosa senis.
 Nec quibus inclusas tenet arbiter Aeacus umbras.
 Infernis dubium iura subire plagis.
 Quilibet in caput hoc dicter suffragia iudex,
 Et ferat immites quælibet urna notas:
 Caussarum mihi tot lingua est inflata tropæis,
 Se putet ut nullo cedere posse foro.
 Vnius at timuit solummodo Iudicis urnam,
 Iudicis, & restis qui vice solus agit.
 Qui, semel ut seua sententia lata taballa est,
 Nec prece, nec lacrymis, triste retractat opus.
 Odurum, o fatale reis, miserisque tribunal,
 Quo Iudex rigido tam grauis ore sedet:
 Dicitur attonitis & terna luce supinis
 Hunc oculis Agathon exrimuisse diem.
 Vtique sibi noxa Paulus non conscius esset,
 Hoc tamen est veritus iudice stare nocens.
 Quique sui Salomon doctissimus audiit æui,
 Mens pura est, quem quam dicere posse, negat.
 Quin sancet hac etiã trepidus formidine Psaltes;
 Iudice te, tutus qui reus, inquit, erit?
 Quique tot aduersos iulit æquo pectore casus,

*Vix fore clara satis sydera; Iobus ait .
 Si trepidant igitur, tanto censore, columna.
 Quo stabunt tabulae, ligna caduca, pedes?
 Sique tremunt pauide nutante cacumine cedri.
 Qua spe parua suam sylua tenebit humum?
 Frigidus, heu refugit mihi toto corpore sanguis,
 Aspectus quoties hac subit urna meos.
 Non secus ac visa cum victima forte securi,
 Decepto refugit verberere tunsa caput.
 Parce precor, neque ius mihi dic hac cognitor urna
 Sancta Themis causa qua cadat ipsa sua.*

BERNARDVS

Sermone 8.

Super Beati qui &c.

Quid tam pauendum, quid tam plenum
anxietatis, & vehemētissime sollicitudinis
excogitari potest? quàm iudicandum adstare
illi tam terrifico tribunali, & incertam adhuc
expectare sub tam districto iudice sententiam.

E 3 Non

Non me demergat tempestas aque, neq;
absorbeat me profundum. Psal. 68.

C. Blancus f.

X I.

Non me demergat tempestas aquæ, neq; absorbeat me profundum. *Psalm. 68.*

O *Nimis instabilis dubij incostantia Ponti,
 Qui tot pellicibus carbasa fallis aquis!
 Nempe fluis vitreis refluisque argenteis undis,
 Mentiturque tuus dura metalla liquor.
 Nonnumquam placidus, tacita stas more paludis,
 Nec magis vlla lacu stagna modesta iacent.
 Sapè tibi horrificat vix summum fluctibus æquor,
 Cum leuis exiguo stringitur vnda Noto.
 Mobilibusque salit circum caua ligna choreis
 Subsiliuntque leui vela petulcarate.
 Quin sinis æratis findi freta mollia rostris,
 Utque tibi canas tonsa flagellet aquas:
 Nunc, velut è duro rigeant tibi terga metallo,
 Tot tereris remis, terra quot ipsa rotis.
 Et tua; ne qua parte fides suspecta labore,
 Marmora perspicuo pandis aperta sinu:
 Ceu Crystallineo nequeat fraus esse profundo,
 Aut fieri vitreo nullus in amne dolus.
 Ecce vbi discincta iam non tenet anchora puppem.*

E 4 Anraque

Auraque remigio prona secundat iter?
 Quàm citò deserto discessit littore pinus.
 Et iam nulla domus, nulla videtur humus;
 Improvisa ratem medio circum equore cingunt,
 Hippotadae laxis agmina missa cauis.
 Non secus ac seua seruus damnatus arena
 Opprimitur Libycis praeda voranda feris.
 Aut nemorum latebris deprehensus fortè viator,
 Prædonum subito cingitur orbe latus.
 Tum surgit tumidis præsagum fluctibus æquor.
 Venturoque tremat discolor unda metu:
 Mox ubi decertant simul Africus & simul Eurus,
 Et notus & Borea; incubuere salo;
 Finditur abruptus varia in diuortia pontus,
 Distrahit ut fluctus queque procella suos.
 Et patet horrendo præceps Neptunus hiatu
 Mersurus pelago circumeunte ratem.
 Heu! gemit hic tumido pēdens trabs anxia fluctu,
 Et perit, undecima si prior unda venit.
 Aut hæc, aut similis salis est fallacis imago.
 Tam citò de placido seua fit unda mari.
 Sed mihi, mentito simulata est fabula ponto,
 Non ego de vestris, Tethy, querebar aquis.
 Nec mihi de rapidis, qui torquent æquora, ventis,
 Nec mihi de regnis, Aeole, verba tuis.

Nec

Nec mihi de leuibus, temerarie Typhy, carinis
 Ire quibus liquidum primus es ausus iter.
 A patrio numquam soluit mea littore puppis;
 Nec vidi virides, Numina salsa, Deos;
 Nec ventos didici, neque ventis vela tetendi,
 Qui facit hanc artem, quam facit, arte luat.
 Quem cecini pontus mea vita, simillima ponto est,
 Quaeque tulit puppis, illa ego puppis eram.
 Aeolidae magno stantes circum agmine fratres,
 Sunt animi motus, gens violenta, mei.
 His ventis, hac naue, per haec ego cerula currens,
 Tot sensi humanis rebus inesse vices.
 O fallax nimium mendaci vita sereno,
 Quae nigra de letis tam cito regna facis?
 Nulla deest Venerum tibi copia, nulla leporum,
 Omnia blandiis letitiisque fluunt.
 Dum ferit intus amor, venisque agitata libido,
 Triste nihil, fraudem fraude tegente, patet.
 Ast modo, cum stygio vitiorum, erumpere fluctu,
 Hisque animum ventis afferuisse lubet,
 Tunc videt, heu! quanto fuerit mens hausta profundo
 Quoq; gemit, scelerum quam graue sentit onus.
 Atq; utinam! ut liquidis Pelagi q mergitur undis,
 Exerit Oceano terque, quaterque caput,
 Sic imo scelerum mersus semel aequore mentem,
 Submer-

*Submersas superis tendat ab amne manus ?
 Sed velut in tetrum terræ delapsus hiatus,
 Quem simul & putei tracta ruina tegit ;
 Aut gelidas fracto subiit qui marmore crustas,
 Nequicquam obstructo flumine tentat iter :
 Non aliter , prono scelerum qui vortice raptus
 Vix tulit à superis, vnus & alter, opem.
 Aspicias, ut certem pugnantibus, vna, duobus ;
 Bella mouente Noto, bella mouente salo ?
 Aspicias ut caput hoc propè mergat & Auster &
 vnda ,
 Iamque necaturas ducere cogar aquas ?
 Aspicias hanc animam gemino succumbere fato ?
 Nec tua sunt velis astra secunda meis ?
 Ascipe nec rabido luctantem desere ponto ,
 Naufraga nec medio lina relinque freto .
 Tende manum potius misere, Palinure, natanti,
 Et mento digitos subde vocate tuos .*

AMBRO-

AMBROSIVS

Apolog. posteriori.

Pro David cap. 3.

Magnam faciunt tempestatē multitudi-
nes cupiditatum, quæ velut in quodam
Freto corporis nauigantem hinc, atque inde
perturbant, vt gubernator sui esse animus non
possit.

Quis

Quis mihi hoc tribuat vt in inferno pro:
tegas me et abscondas me donec pertran
seat furor tuus; Iob. 14.
c. Blancus fec.

XII.

Quis mihi hoc tribuat, vt in inferno protegas
me, & abscondas me, donec pertran-
seat furor tuus? *Iob 14.*

Quis mihi securis dabit hospita tecta latebris?
Tecta, quibus dextera seruet ab igne tua?

Heu! tuus ante oculos quoties furor ille recur sat,
Nulla mihi toties fida sat antra reor.

Tunc ego secretas, umbracula frondea sylvas,
Lustra que solinagis opto relicta feris.

Tunc ego vel medijs timidum caput abdere terris
Aut maris exesa concedere rupe velim.

Tunc voueam abstrusa montis latuisse cauerna,
Vina sepulchrales aut subiisse domos.

Aut numquam aspectos Phœbo, Phœbaque penates,
Aut habitasse tuos, nox tenebrosa specus.

Dum quatit astriferos flammatus Iuppiter orbem,
Et iacit accensa tela trifida manu;

Tristia, nec nocant, metuenda fulmina flamma,
Daphnide, qui metuit, tempora cincta tegit.

Tu rubra cum torques furibunda spicula dextra,
Nulla inuuant folijs laureaserta suis.

Nulla

Nulla iuuant tacitis frondosa cubilia syluis;
 Sylua tuis oculis omnis, & umbra patet.
 Clauserat obscura densis se frondibus umbra,
 Carpserat arboreas qui male primus opes;
 Ast ubi vicino vestigia Numine sensit,
 Erubuit, luco proditus ipse suo.
 Nulla iuuat refugo spelunca immanis hiatu,
 Hospita montinagis lustra nec ulla feris.
 Mitia que sensit Medus puer antra leonum,
 Effera Chaldeos antra dedere neci.
 Nulla iuuant clausis speiea obscura latebris,
 Fida nec umbrarum, senta sepulcra, domus.
 Auius oculata deprehendere Lothe cauerna
 Et Cain è tumulo frater humate vocas.
 Quid memorè ut tumida Ionas se merferit vnda,
 Nec mer sum stabili texerit vnda fide?
 Hauserat immani Ionam que bellua ventre,
 Innocuo Ionam bellua ventre vomit.
 Nulla fides vitreo pelagi, nisi vitrea, fundo;
 Peruia perspicio quid tega vnda freto?
 Nulla fides clausi Libitina longa sepulcris;
 Produntur tumulis ossa sepulta suis:
 Nulla fides tacitis, quas vallant saxa, latebris;
 Tecta cauerna suo saepe relecta sono est:
 Nulla fides nemori, vel opaca frondibus umbra
 Ambo

LIBER PRIMVS. 79

Ambo caduca pari fronsque, nemusque fide.
Nec mare, nec tellus, neque lustra, nec antra,
nec astra,

Tuta nec illa mihi, que super astra via.
Tu potes hoc tutis solus caput abdere claustris,
Dum tua deposito fulmine dextra vacet.

AMBROSIVS

i. de Paradyso

Cap. 14.

QVo te [Adam] duxerunt peccata tua,
vt fugias Deum tuum, quem ante qua-
rebas: Timor iste culpam fatetur, latebra
præuaricationem.

Nunquid

Nunquid non paucitas dierum meorum
 finietur breui? Dimitte ergo me ut plangam
 paululum dolorem meum! Iob. 10.

c. Blancus fec.

13.

XIII.

Numquid non paucitas dierum meorum finietur breui? dimitte ergo me, vt plangam paululum dolorem meum. *Iob 10.*

S Cilicet, In magno cupis hoc me ponere lucro;
 Addita quod vita pars quotacumque mea.
 Si numerata forent aliquot mihi lustra, vel anni;
 Muneris hic poterat nomen habere fauor:
 Stamina sed breuibus iunxisse fugacia filis;
 Obsecro; dic pauci quantula summa, dies?
 Nempe ita qui vitam modò ducere cœperit infans.
 Dicitur moriens, occubuisse senex.
 Sic sua nonnullis descripta est vermibus etas,
 Vna quibus breuis est, integra vita, dies.
 Sic aliquis numerat celeres sibi flosculus horas;
 Natali tumultant quem sua fata die.
 Floscule mane puer, media vir, floscule, luce;
 Floscule, sub noctem, Sole cadente, senex.
 Sic orerisque vno morerisque, ò floscule, Phœbo
 Vno fisque puer, virque, senexque die.
 Staret adhuc volucrum saltem rota lenta dierum,
 Hora nec admissis quolibet iret equis;

F Ver-

Vermiculi canerent; tot plenis viximus horis;
 Flosculus, & totidem, diceret, herba fui.
 Sed tempus rapidis volat irreparabile pennis,
 Fluminis inque modum, lubricus annus abit.
 Menstruus impulsis rapitur quoque solibus orbis,
 Et fugiunt, nullo frena tenente, dies.
 Denique precipitis rota concita vertitur hora,
 Nec remeare potest, quæ semel hora fuit.
 Invida res, tempus; sua se per puncta trucidat.
 Se pariter fugiens, se pariterque sequens.
 Qualis tæda suo se flammea funerat igne,
 Quæ sibi fatalem congerit ipsa rogam
 Sic redit in proprium sæclorum circulus orbem,
 Flectitur inque suas annua meta rotas.
 Non fuit antiquis male fabula prodita chartis
 Quæ genitor sobolem commoluit ore suam:
 Nempe vorax annos mensesque interficit ævum,
 Seque, fluendo parit; seque fluendo necat.
 Hora diem mensemque dies depascit eundo,
 Bis senisque senex mensibus annus obit.
 Annus obit, mensesque, diesque, horaque, recedunt,
 Et suus in se iterum tempora gyros agit.
 Ergo meo exiguum spatium concede dolori;
 Non nisi concesso tempore fata querar.
 Non ego supremis tempus mihi risibus oro;

Non

LIBER PRIMVS. 83

*Non facit ad risus resve, locusve meos.
Pro lacrymis spatium, spatiū pro planctibus opto,
Hæc mihi tantilla, quam peto, causa moræ est,
Ite igitur magnis; lacrymæ, mea flumina, rivis;
Ite, ferite truces ora sinumque, manus.
Ite per os lacrymæ, seuite in pectora palma;
Pars bona, dum statis, temporis, ecce fugit.
Sentio, eunt lacrymæ; repetuntur, sentio, planctus;
Iam fleui & planxi, sistite; iam satis est.*

HIERONYMVS

Epist. 21. ad Paullam.

CVM primūm homo peccauit æternitas
mortalitate mutata est, in nongentos &
ampliūs annos; exinde paulatim recrudescente
peccato, in breue tempus hominum vita con-
tracta est.

*Vtinam scirent et intelligerent ac nouis-
sima prouiderent! Deuteron. 32.*

C. Blancus f.

24

XIV.

Vtinam saperent, & intelligerent, ac nouissima
prouiderent. *Deut. 32.*

PRo pudor! usque adeò est homini mens circa
futuri,

Vt nisi que videat, nulla pericla putet?

Scilicet hoc sapere est, tantum presentibus angi,

Nec procul aspectis consuluisse malis;

Ante tubas, Miles, dicto parat arma duello;

Cum sonuere tube, seriùs arma parat:

Nauta, quas captat, presagus prospicit auras,

Anchora veliuolum nec remoratur iter:

Quas veniente metet segetes aestate colonus,

Credidit excultis, antè, colonus agris.

Prouida quin etiam metuens formica senecta,

Veetat in annonam paucula farra suam.

O quid agis, gens euentus ignara futuri?

Tempora, que venient postuma; nulla times?

Stamina perpetuo fors nent adamantina filo,

Aut cessant triplices voluere persa colus?

Falleris; ah! nulli datur has placasse sorores;

Vna licet parcat, de tribus, vna secat.

F 3 Fœ-

Fœdera fors pacto sanxere perennia clauo,
 Concordes stabili vitæque, morsquæ fide?
 Falleris, ah! nimum tibi pacta fauentia fingis;
 Non seruant ullam vitæque morsque fidem.
 Ante, niuem fidis lambent incendia flammis
 Iuraque scœdifragis sanciet Auster aquis.
 Antè, dies nocti; pacem nox antè diei
 Seruet, & infestis accubet agna lupis.
 Omnia letifero latè Mors subiugat arcu,
 Quidquid & hoc Phœbi voscitur igne, necat.
 Nemo venenata vitauit arundinis ictum,
 Omnis ab hac cervix, cuspide, vulnus habet,
 Hic teneros Matrum rapit inter brachia, natos,
 Aut cunas, tumulum, cade recente facit.
 Hic pueros, alibi configit arundo puellas;
 Hic iuuenes, illic funerat illa senes.
 Strataque iam nullo discrimine, funera miscet
 Militis atque Ducis corpora mixta iacent.
 Nec micat aurata tibi Crœse cadauer arena.
 Pulcrior aut tuus est, pulcra Rebecca, cinis.
 Aspice, quid cineres sit Caesaris inter & Iri?
 Omnibus en color est vnus, & vnus odor.
 Quid iuuat his igitur tantum confidere rebus,
 Ceu lethi imperio vita soluta foret.
 Stat sua cuique dies, depleto ferrea fuso,

Serius

Serius aut citius quemlibet vrna vocat.
 Cogimur huc omnes, huc summus & infimus ordo
 Ibimus, emenso tempore quisque suo.
 Ac tum si vacuas animus simul iret in auras,
 Vt vapor in nebulas extenuandus abit!
 Morsque foret nostrae quoque meta nouissima vitae,
 Mors simul amborum corporis atque animi!
 Quam bona mors esset posituris morte dolores,
 Quos noua post vitam, vitae morsue dabit.
 Quilibet extremam letus properaret ad horam,
 Et puto, videndi vix superesset amor.
 Sed dolor, heu! non est mors ultima linea rerum:
 Non necat hic animum qui cremat ossa rogas.
 At postquam è terris anima exhalata recessit,
 Iudicis extemplo sistitur ante pedes.
 Ille sedet iustumque & inexorabile Numen
 Flammaque sunt oculi, flammaque fulua caput.
 Illa (tremens, metuensque oculos attollere Caelo.)
 Dura catenata vincula mente gerit.
 Ille sinus animi, fibrasque introspicit omnes,
 Quodque latet tacitum nocte fauente nefas.
 Illa scelus, conuicta, suum pudibunda fatetur,
 Nec videt, effugio, quem petat, esse locum.
 Ille simul Iudex, testis simul, & simul actor,
 Comperti statuit criminis esse ream;

Illa memor nullis hanc flecti questibus aulam,
 Heu! frustra effusis se sepelit lacrymis.
 O, quis tunc anima sensus quæ cura relicta,
 Nullus ubi pro se, iure patronus agit!
 Nempe vocat mōtes & inhospita culmina cautes;
 Antraque queis trepidum condat operta caput.
 O Anima! ò Iudex! ò non placabilis urna!
 Quis secum hæc meminit, nec citò dirigit?
 Sed nondum hoc tanti clauduntur sine dolores;
 Aliera adhuc restant, vitaque, morsque super:
 Vita perennanti quæ secula protrahet ævo,
 Mors longæ extremum non habitura diem.
 Ah quibus, ah quantis laniabitur hæc tormentis!
 O quibus: ò quantis affluet illa bonis!
 Illa, suas pascit Diuino nectare mentes;
 Hæc, miscet liquida pocula plena pice.
 Illa, Chely Angelica, vel gutture carmina fundit;
 Hæc gemit horrendis exululata sonis.
 Illa, agit æternas cœlo plaudente, choreas;
 Hæc, salit ad colubros, seuæ Megæra, tuos.
 Illa, nec æstiuis gelidis nec aduriur astris;
 Hæc furit immi is igne geluque vadi,
 Illa, per ætherios agit otia mollia campos;
 Hæc, agit æterni triste laboris opus.
 Illa dolorum expers, mala nulla, nec aspera sentit;
 Hæc,

LIBER PRIMVS. 89

Hec, patitur dirum quidquid Auernus habet.

O felix opibus, felix tot vita triumphis!

O grauis, o tantis mors metuenda malis!

Vel tua, vel tua nos dubio manet alea iactu,

Alea, non alia proiecenda vice.

Ah subeant vestri geminae sic pectora curs,

Vt semel alterius fors obeunda cadet!

AUGVSTINVS

Solil. Cap. 3.

Quid potest lamentabilius, & terribilius cogitari, quam *Ite?* & quid delectabilius exprim, quam *Venite?* duæ sunt voces, quarum nihil horribilius vna, & nihil iucundius altera poterit audiri.

*Defecit in dolore vita mea et anni
mei in gemitibus. Psal. 70.*

C. Blancus f.

25.

XV.

Defecit in dolore vita mea, & anni mei in
gemitibus. Psalm. 30.

Hoc erat ergo meis dominās Natalibus astrū
 Ut mihi lux fausta nulla rediret aue!
 Quam leuis optati me temporis aura fefellit;
 Dum toties repeto; Crastinus albus erit.
 Nec tamē albus adhuc mihi crastinus ille reluxit;
 Quin, qui praterijt proximus, ater erat.
 Credideram alternos vitæ succedere casus,
 Inque vices latis cedere mœsta locum.
 Utque serenato detergis nubila cœlo,
 Cùm reuehis clarum Cynthiae pure diem;
 Vique maris reparas fugitiuos, Cynthia fluctus,
 Cùm tingis reflo. littora sicca salo;
 Sic ego venturi non felix temporis augur,
 Omnia pro votis rebar itura meis.
 At mea, quàm dispar, quantoque seuerior illis,
 Quas dat nupta viro, tristitia est lacrymis!
 Coniuge defunct. his denis mensibus, uxor
 Sola domi queritur, coniugis orba, necem.
 Post decimum sinitur lugubria ponere mensem.

Es

Et peplum niuea vertere triste toga.
 Quis mihi transactus semel est sine luctibus annus?
 Quis vacuus mensis? quis sine nube dies?
 Nulla meis lex dat finemve, modumue querelis;
 Sed parit assiduus se, velut Hydra, dolor.
 Et planctu & lacrymis gemituq, absumitur omnis,
 Ipsaque pars minima est vita caduca sui.
 Sape quidem rabidis sunt equora turbida ventis,
 Sed breuis est, quoties magna procella furit.
 Quasque rapit syluis brumæ inclementia frondes,
 Compensant viridi tempora verna coma.
 Et Notus obscuris quoties tegit æthera nimbis,
 Latior innubi mox redit ore dies,
 At mihi perpetuos contexunt funera luctus,
 Dimpia nec est ullo synthesis atra die.
 Mœstaque nec festo cessauit tibia cornu;
 Pectus, ebur, pugni, plectra, querela, fides:
 Hac Cythara, soles, hoc transigo pectine, noctes;
 His fidibus, vitæ tempora fallo mea.
 O quoties victo suspiria pectore rupi.
 Cum cuperem tacito mergere verba sinu!
 O quoties, lux quanta meis fuit acta querelis,
 Lunaque quanta meis planctibus acta fuit!
 Ne gemerem, memini, toties monuistis amici,
 Multi a que, ne gemerem, credite, facta mihi.
Libera

Libera letitia suastis frena remitti,
Illico letitia libera frena dedi.
Ast ubi singultum compescere risibus opto,
Risibus, heu, gemitus obstrepere meis!
Sapè, volens placidas somno traducere noctes,
Perpetuò vigiles obruor imbre genas.
Dumque diu nimium violentos comprimo fletus,
Heu, mare perruptis effluit aggeribus!
Flumina, vos testes; vos, nota cubilia, sylvæ;
Vosque caue valles; conscia vosque iuga;
Vos testes, quoties suspiria vincere tentans,
Victa, reluctanti murmura corde dedi.
Quin etiam auditis permota ululatibus Echo?
Questibus audita est aggemuisse meis.
Tunc ego, tunc illa, alternis dedimus lamenta,
Fleuimus inque vices, planximus inque vices.
Vt Pandionia sibi dant responsa sorores,
Cum caesum, thalami labe queruntur Ilym.
Et sedet hinc Progne ramo miserabile plorans,
Et sedet inde suum flens Philomela nefas.
Alteraque alterius sequitur suspiria questu,
Admissum lacrymans, utraque crimen auis.
Talis & Alcyone cum naufraga vela mariti
Nequicquam scopulis littoribusque canit.
Aut viduus, viridi nemoris sedet arbore turtur,
Com-

Comparis eterno murmure fata gemens .
 Sic mihi fatidica nerunt quoque stamina Diua ,
 Iret ut optato sidere nulla dies .
 Vique adimant nullos, lamenta perennia iuctus,
 Aut cesset, caussa deficiente, dolor .
 Sed fuit ut prima, gemitus, vox prima loquelæ;
 Sit gemitus vita vox quoque summa mea .

C H R Y S O S T O M V S

Hom. in Psal. 115.

AN non est merito ingemiscendum, quod
 sumus in regione aliena, & in Coloniam
 procul à patria positam amandati .

LIBER